

Elemente de proiectare și aplicare a noilor programe de istorie

1. Noul plan-cadru pentru învățământul gimnazial și poziția disciplinei Istorie

Noul plan cadru aduce o serie de modificări față de planul anterior. Cele mai importante schimbări sunt creșterea numărului de ore pentru disciplina Istorie, re poziționarea limbii latine (cu adausul de civilizație romanică) și apariția disciplinei Educație socială.

Motivul alocării unei ore suplimentare la clasa a V-a se explică prin faptul că această clasă introduce o serie de concepte și termeni tehnici noi, ambele categorii cu un nivel ridicat de complexitate și care solicită un efort special din partea elevilor.

Trecerea elementelor de limbă latină la clasa a VII-a ridică o serie de probleme, dar oferă și oportunități. Principalele probleme sunt legate de racordarea acestora la disciplinele din aria Limbă și comunicare, iar oportunitățile sunt date de faptul că elevii pot dobândi un set de cunoașteri legate de lumea antică și de civilizația romanică ce pot constitui un bun fundament pentru predarea istoriei la clasa a VIII-a

Disciplina Istorie este gândită ca o disciplină care asigură un echilibru între mai multe aspecte legate de dezvoltarea dimensiunilor cognitive, kinestezice și atitudinal-valorice a elevilor de gimnaziu. În zona cognitivă, câteva sunt elementele care trebuie subliniate: lucrul cu elemente abstracte (faptele istorice nu sunt direct accesibile, ci doar prin intermediul surselor istorice), dezvoltarea de modele interpretative, familiarizarea cu operațiuni mentale mediate de surse, dezvoltarea capacităților analitice și de gândire critică. La nivelul elementelor kinestezice, programa accentuează lucrul cu hărțile istorice, realizare de organizatori grafici, de portofolii, de machete și mulaje. În sfârșit, la nivelul elementelor atitudinal-valorice, accentul este pus pe multiperspectivitate și pe diversitate (culturală, socială, politică etc). Acestea definesc lumea contemporană, iar înțelegerea, acceptarea și valorizarea lor sunt fundamentale pentru dobândirea competențelor sociale și de comunicare, cu un rol semnificativ în continuarea formării în cadrul învățământului obligatoriu și post-obligatoriu și în inserția ulterioară pe piața muncii. O parte din conținuturile propuse răspund direct acestei zone de interes prin abordarea unor teme controversate și sensibile, a unor teme legate de diversitatea culturală și/sau religioasă, pe conflictul de idei dintre democrație și totalitarism. Acestea sunt elemente care să stimuleze gândirea critică, să valorifice orizontul de experiențe extra-școlare ale elevilor, dar și să dezvolte o abordare pro-activă a unor teme actuale.

Un element special este reprezentat de elementele de progresie de-a lungul ciclului de școlaritate. Achiziția de competențe este un proces îndelungat, mai ales la nivelul unor elevi aflați la începutul construcției proprii personalități și la dezvoltarea intereselor cognitive profunde. De aceea, programa reprezintă un tot unitar și presupune o proiectare care să ia în considerare o creștere a complexității sarcinilor de lucru de-a lungul anului școlar și al ciclului.

Chiar dacă proiectarea pe ciclu nu este frecventă, ea prezintă o serie de avantaje, atât din perspectiva distribuției efortului de predare-învățare, cât și din perspectiva evaluării, căci o astfel de abordare încurajează o evaluare bazată pe produse ale învățării elaborate în timp, pornind de la portofolii, proiecte de documentare, machete etc., până la eseuri care pun în valoare capacitatea elevilor de a lucra cu sursele primare, de a selecta, ordona și evalua informațiile, de a evalua veridicitatea și validitatea acestora și relevanța lor în favoarea unui punct de vedere.

2. Programa de Istorie pentru gimnaziu

2.1. Elementele componente ale programei: nota de prezentare, competențele generale, competențe specifice și activități de învățare asociate, sugestii metodologice (cu trimitere la conținuturi, metode de predare-învățare, metode de evaluare).

Elemente de noutate: alinierea (alignment) dintre competențele specifice și posibile activități de învățare; proiectarea competențelor specifice pe ciclu de școlaritate, relația cu profilul de formare a elevului.

Avantaje: o mai mare apropiere a textului normativ de realitatea din clasă, gradarea sarcinilor de lucru, posibilitatea de selecție a conținuturilor în funcție de competențele specifice selectate.

Dezavantaje: crește dificultatea de racordare a conținuturilor la activitățile de predare-învățare, creșterea gradului de input din partea profesorului din punctul de vedere al conținuturilor, posibilă distanțare de materialele suport.

2.2. Întrebări cheie: ce vreau să predau – cum vreau să predau – pornind de la ce conținuturi voi preda – cum măsoară progresul în învățare.

Noua formulă a programei pune accentul pe primele două întrebări, de unde și abordarea diferită a etapelor de proiectare.

Punctul de plecare îl reprezintă competențele generale (gândite pentru clasele V-VIII) și cele specifice (gândite ca segmente ale competențelor generale ce pot fi asumate pentru un an de școlaritate).

Pasul al doilea îl reprezintă selectarea metodelor de predare, după "traducerea" competențelor specifice în comportamente observabile. Altfel spus, competențele specifice contribuie la tranziția dintre idealul educațional la ceea ce este observabil (și măsurabil) în clasă. Acestea sunt observabile în funcție de activitatea aleasă.

Al treilea pas solicită din partea cadrului didactic să identifice acele conținuturi care permit elevilor să facă dovada – prin acțiunile pe care le realizează – că au asimilat și ordonat noile cunoașteri (factice și operaționale), le-au asociat cu achizițiile anterioare și au creat legăturile cognitive care le permit să reutilizeze informațiile dobândite în contexte noi.

În sfârșit, evaluarea. Aceasta presupune cunoașterea nivelului de plecare în achiziția noilor conținuturi și competențe. De notat este faptul că evaluarea trebuie să ia în considerare în primul rând elementele explicite (informațiile formulate ca atare, sarcinile de lucru indicate și coordonate etc.), nu cele pe care cadrul didactic le consideră a fi de la sine înțelese. Prin urmare, evaluarea nu se poate baza pe ceea ce crede (sau așteaptă) profesorul să fie performanța elevilor, ci pe ceea ce se poate observa direct (și un răspuns scris este o formă de comportament); aceasta nu face decât să sublinieze importanța pașilor anteriori. În situație ideală, după stabilirea modalităților de evaluare, o revedere a întregului proces (în primul rând, dacă testarea acoperă ceea ce s-a predat în mod real) este foarte utilă.

2.3. Competențele generale – considerații generale

Competențele generale și specifice elaborate pentru disciplina istorie răspund direct elementelor care definesc acest profil de formare, elemente ce au la bază competențele cheie stabilite la nivel european. Cu o singură excepție, competența de comunicare în limbi străine, toate competențele cheie sunt luate în considerare de către competențele generale formulate pentru disciplina istorie. Așa cum s-a afirmat mai sus, competențele pot fi privite – cel puțin din perspectiva demersurilor practice (de proiectare și aplicare la clasă) – ca organizatori logici și instrumente de algoritmizare. Dată fiind complexitatea relației dintre un curriculum formal și intențional și unul aplicat, trecerea de la rezultatele luate în considerare pe ciclul de școlaritate la cele de etapă (pe ani de studiu) este realizată prin competențele specifice și relația dintre acestea din urmă și propunerile de activități de predare-învățare. Ținând cont de palierul de școlaritate luat în considerare și de achizițiile anterioare, au fost elaborate patru competențe generale, din care au fost derivate un număr variabil de competențe specifice.

Competențele generale pentru disciplina istorie sunt următoarele:

CG 1 Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor și reprezentărilor de timp și spațiu

CG 2 Utilizarea critică și reflexivă a limbajului de specialitate și a surselor istorice

CG 3 Manifestarea comportamentului civic prin valorificarea experienței istorice și a diversității socio-culturale

CG 4 Folosirea autonomă și responsabilă a instrumentelor necesare educației permanente

Aceste competențe pornesc de la relația dintre domeniul academic și disciplina școlară.

Raportarea la timp și spațiu, utilizarea corectă a limbajului de specialitate și în raport cu un context interpretativ dat sunt elemente care definesc atât domeniul de cunoaștere, cât și punctele care trebuiesc avute în vedere pentru a elimina posibile disfuncționalități (anacronisme,

stereotipuri, judecăți de valoare, raționament circular etc). La fel, dimensiunea civică asumată de istorie pornește de la dezbaterile contemporane cu privire la semnificația domeniului în ansamblul culturii umane și naționale, iar accentul pus pe experiența istorică și diversitate trimite la problematica abordărilor bazate pe multiperspectivitate. În sfârșit, ultima competență este legată de competența de a învăța să înveți. De-a lungul ciclului gimnazial, gradul de autonomie a elevilor în rezolvarea sarcinilor de lucru va crește, astfel încât să utilizeze competent cunoașterile procedurale învățate.

În raport competențele ce definesc profilul de formare a absolventului de gimnaziu, competențele generale și cele specifice pot fi ordonate astfel:

Competență generală istorie	Competență-cheie la nivel european	Descriptori în profilul de formare
Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor și reprezentărilor de timp și spațiu	Comunicare în limba maternă	Căutarea, colectarea, procesarea de informații și receptarea de opinii, idei, sentimente într-o varietate de mesaje ascultate/ texte citite Exprimarea unor informații, opinii, idei, sentimente, în mesaje orale sau scrise, prin adaptarea la situația de comunicare Participarea la interacțiuni verbale în diverse contexte școlare și extrașcolare, în cadrul unui dialog proactiv
	Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii	Manifestarea interesului pentru identificarea unor regularități și relații matematice întâlnite în situații școlare și extrașcolare și corelarea acestora Proiectarea și derularea unui demers investigativ pentru a verifica o ipoteză de lucru Proiectarea și realizarea unor produse utile pentru activitățile curente
	Competență digitală	Utilizarea unor dispozitive și aplicații digitale pentru căutarea și selecția unor resurse informaționale și educaționale digitale relevante pentru învățare
Utilizarea critică și reflexivă a limbajului de specialitate și a surselor istorice	Comunicare în limba maternă	Căutarea, colectarea, procesarea de informații și receptarea de opinii, idei, sentimente într-o varietate de mesaje ascultate/ texte citite Participarea la interacțiuni verbale în diverse contexte școlare și extrașcolare, în cadrul unui dialog proactiv
	Competență digitală	Utilizarea unor dispozitive și aplicații digitale pentru căutarea și selecția unor resurse informaționale și educaționale digitale relevante pentru învățare Respectarea normelor și regulilor privind dezvoltarea și utilizarea de conținut virtual (drepturi de proprietate intelectuală, respectarea privatității, siguranță pe internet)
	Sensibilizare și exprimare culturală	Aprecierea unor elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal
Manifestarea comportamentului civic prin valorificarea experienței istorice și a diversității socio-culturale	Competențe sociale și civice	Operarea cu valori și norme de conduită relevante pentru viața personală și pentru interacțiunea cu ceilalți Manifestarea disponibilității pentru participare civică în condițiile respectării regulilor grupului și valorizării diversității (etno-culturale, lingvistice, religioase etc.)
	Sensibilizare și exprimare culturală	Aprecierea unor elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal Realizarea de lucrări creative folosind diverse medii, inclusiv digitale, în contexte școlare și extra-școlare

	Spirit de inițiativă și antreprenoriat	Manifestarea interesului pentru identificarea unor soluții noi în rezolvarea unor sarcini de învățare de rutină și/sau provocatoare
	Comunicare în limba maternă	Exprimarea unor informații, opinii, idei, sentimente, în mesaje orale sau scrise, prin adaptarea la situația de comunicare
Folosirea autonomă și responsabilă a instrumentelor necesare educației permanente	Comunicare în limba maternă	Căutarea, colectarea, procesarea de informații și receptarea de opinii, idei, sentimente într-o varietate de mesaje ascultate/ texte citite Participarea la interacțiuni verbale în diverse contexte școlare și extrașcolare, în cadrul unui dialog proactiv
	Competențe sociale și civice	Operarea cu valori și norme de conduită relevante pentru viața personală și pentru interacțiunea cu ceilalți
	Competență digitală	Utilizarea unor dispozitive și aplicații digitale pentru căutarea și selecția unor resurse informaționale și educaționale digitale relevante pentru învățare Dezvoltarea unor conținuturi digitale multi-media, în contextul unor activități de învățare
	Spirit de inițiativă și antreprenoriat	Manifestarea interesului pentru identificarea unor soluții noi în rezolvarea unor sarcini de învățare de rutină și/sau provocatoare Aprecierea calităților personale în vederea autocunoașterii, a orientării școlare și profesionale

Opiunea pentru aceste competențe are în vedere atât caracterul holistic al istoriei – ca disciplină școlară și ca disciplină academică – cât și potențialul formativ. Asumarea unei proiectări bazată pe competențe implică, pentru disciplina școlară istorie, stabilirea unor elemente observabile, atât în cadrul școlii, cât mai ales în afara ei, de unde și preocuparea pentru identificarea oportunităților pe care predarea istoriei le oferă pentru exersarea și utilizarea deprinderilor și abilităților relevante pentru elevi, pentru experiențele lor educative și social-cultural și, în sfârșit, pentru comunitatea din care fac parte.

2.4. Competențele specifice

Competențele specifice au fost astfel proiectate încât să asigure o selecție relevantă a aspectelor care trebuie abordate pe parcursul orelor, atât din perspectiva formării competențelor generale (cunoașteri operaționale), cât și să contribuie la o selecție pertinentă a conținuturilor.

Luând în considerare întregul ciclu gimnazial de școlarizare, competențele specifice se află pe un continuum de la clasa a V-a până la clasa a VIII-a (fiecărei competențe generale îi corespund un număr de 2-4 competențe specifice pentru fiecare an) și cu un grad crescut de complexitate de la un an la altul. Această ultimă caracteristică este și cea care condiționează selecția activităților de învățare, trecând de la operațiuni simple și dependente de achizițiile anterioare la clasa a V-a la activități complexe ce presupun autonomia elevilor, un accent pe cooperare și pe proiectarea propriilor demersuri la clasa a VIII-a.

Competențele specifice luate în considerare sunt următoarele:

Competența generală 1

Clasa a V-a

- 1.1 ordonarea pe criterii cronologice a faptelor istorice
- 1.2 Identificarea diferențelor temporale dintre evenimente și fapte istorice
- 1.3 Localizarea în timp și spațiu a faptelor istorice

Clasa a VI-a

- 1.1 Localizarea în spațiu a lumii cunoscute de-a lungul timpului în diferite perioade de timp
- 1.2 Stabilirea diferențelor în măsurarea și reprezentarea timpului

Clasa a VII-a

- 1.1 Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în prezentarea faptelor istorice în lumea contemporană
- 1.2 Compararea spațiilor istorice în lumea contemporană.

Clasa a VIII-a

- 1.1 Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în rezolvarea unor situații- problemă
- 1.2 Compararea faptelor istorice utilizând coordonate în contexte diferite.

Competența generală 2

Clasa a V-a

- 2.1 Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui fapt istoric.
- 2.2 Relatarea unui fapt istoric utilizând informații din surse istorice.
- 2.3 Stabilirea de asemănări și deosebiri referitoare la un fapt istoric pe baza unor surse diferite.

Clasa a VI-a

- 2.1 Prezentarea unui fapt istoric prin utilizarea termenilor istorici
- 2.2 Utilizarea gândirii critice în investigarea surselor
- 2.3 Descoperirea elementelor de continuitate și schimbare în procesele istorice, pe baza surselor
- 2.4 Stabilirea elementelor de cauzalitate prezente în surse istorice

Clasa a VII-a

- 2.1 Utilizarea termenilor istorici în comunicarea orală și scrisă
- 2.2 Stabilirea elementelor de cauzalitate prezente în surse istorice variate

Clasa a VIII-a

- 2.1 Argumentarea unei opinii referitoare la un fapt istoric prin utilizarea informațiilor din diferite surse
- 2.2 Prezentarea unei teme istorice prin valorificarea informațiilor oferite de diverse surse

Competența generală 3

Clasa a V-a:

- 3.1 Colaborarea și asumarea de roluri în grupuri de lucru
- 3.2 Stabilirea rolului unor personalități în desfășurarea evenimentelor istorice

Clasa a VI-a :

- 3.1 Utilizarea dialogului intercultural
- 3.2 Asumarea cooperării în grupuri de învățare
- 3.3 Identificarea consecințelor deciziei acțiunii umane în istorie

Clasa a VII-a

- 3.1 Identificarea relațiilor dintre personalitățile și grupurile umane în desfășurarea faptelor istorice
- 3.2 Identificarea continuității și a schimbării în evoluția sistemelor de valori.

Clasa a VIII-a

- 3.1 Realizarea de proiecte care promovează diversitatea socio-culturală
- 3.2 Valorificarea experiențelor istorice oferite de acțiunea personalităților/grupurilor în contexte variate.

Competența generală 4

Clasa a V-a

- 4.1 Exersarea unor tehnici de învățare în rezolvarea sarcinilor de lucru
- 4.2 Utilizarea în scopul învățării resurselor multimedia

Clasa a VI-a

- 4.1 Selectarea informațiilor cu ajutorul resurselor multimedia
- 4.2 Cunoașterea și asumarea critică a unui set de valori recunoscute social

Clasa a VII-a

4.1 Realizarea unor proiecte individuale sau de grup prin utilizarea resurselor multimedia

4.2 Aplicarea unor tehnici de muncă intelectuală care valorizează cooperarea, disciplina și perseverența

Clasa a VIII-a

4.1 Realizarea unor investigații istorice prin utilizarea resurselor multimedia

4.2 Inițierea, dezvoltarea și aplicarea de proiecte individuale și de grup valorificând diverse experiențe istorice

4.3 Adaptarea perspectivelor transdisciplinare în abordarea unor probleme sensibile și controversate în istorie și în viața cotidiană

Conținuturile învățării sunt organizate cronologic și reprezintă achiziții de bază, mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor. Modul de abordare propus integrează istoria locală în istoria națională și pe aceasta în istoria universală. Organizarea cronologică a conținuturilor în programă corespunde fundamentelor domeniului de cunoaștere, în care elementele de cauzalitate determină abordările tematice. Altfel spus, deși conținuturile sunt proprii unor domenii clare ale istoriei (societate, economie, politică și evoluție instituțională, cultură și istoria ideilor), ele sunt ordonate în conformitate cu principalul element care definește domeniul. Totodată, ordonarea cronologică oferă oportunități de abordare a conținuturilor astfel încât unul din cele mai dificile elemente, anume istoricitatea, să fie transmis elevilor. Istoricitatea – faptul că evenimentele, personalitățile, ideile și structurile sociale și politice sunt inteligibile într-un anumit context dat – este fundamentală, iar ignorarea acesteia poate duce la apariția anacronismelor și a protocronismului. Aceasta nu înseamnă că proiectarea pe unități de învățare nu permite reorganizarea conținuturilor pe coordonate tematice.

Ținând cont de orientarea spre evaluarea pe baza produselor învățării, abordarea pe domenii permite reordonări (de ex., portofolii legate de copilărie în antichitate sau evul mediu, o friză cronologică cuprinzând evoluția mijloacelor de transport, modele ale unui spațiu urban de-a lungul timpului etc.) și tratarea conținuturilor din perspectiva evoluției pe durată lungă.

Dimensiunea temporală poate fi completată prin abordări care țin cont de dimensiunea spațială, cealaltă coordonată fundamentală a istoriei. Pe cale de consecință, conținuturile propuse de programă pot fi reorganizate cu ajutorul unei matrici care are pe ordonată timpul și pe abscisă spațiul. Rezultatul este o structură care permite reorganizări ale abordărilor ce permit adecvarea demersurilor de predare-învățare la nivelul clasei, interesele elevilor și obiectivele asumate de către profesor.

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în utilizarea programei școlare, oferind suport pentru proiectarea demersului didactic și pentru realizarea activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei și cu particularitățile de vârstă ale elevilor.

3. Derivarea competențelor specifice la clasa a V-a și relaționarea lor cu competențele generale și activitățile de învățare

Să luăm un exemplu. Competența generală nr. 2 poate fi detaliată prin utilizarea a trei elemente: verbul de acțiune, obiectul acțiunii, rezultatul intenționat (formulat în termenii produselor de învățare):

Utilizarea critică și reflexivă a limbajului de specialitate și a surselor istorice	2.1 Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui fapt istoric	Elevii descriu un fapt istoric cu ajutorul termenilor de specialitate; accentul este pus pe reproducerea termenilor, fără a disocia între termenii de dicționar și cei ai surselor istorice
	2.2 Relatarea unui fapt istoric utilizând informații din surse istorice	Elevii produc propria narațiune pornind de la sursele istorice, fără a emite judecăți de valoare
	2.3 Stabilirea de asemănări și deosebiri referitoare la un fapt istoric pe baza unor surse diferite	Elevii realizează mai multe operații mentale (ordonarea informației, clasificarea acesteia, compararea) și emit judecăți de valoare (validitate, relevanță, ierarhizarea).

Principala problemă este legată de noul tip de aliniere, cea dintre competențele specifice și activitățile de învățare. O posibilă abordare este legată de relația dintre aceste competențe și posibilele sarcini de lucru. Să luăm un al doilea exemplu, axat pe competențele specifice și activitățile de învățare sugerate în programă:

2.1 Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui fapt istoric	<ul style="list-style-type: none"> - identificarea termenilor istorici în texte diferite - elaborarea unor enunțuri simple/ texte utilizând termeni istorici - completarea unor texte lacunare folosind termenii adecvați dintr-o listă dată 	Liste de termeni noi în textele citite, postere cu documente istorice cu termenii cheie subliniați, dicționare ad-hoc
2.2 Relatarea unui fapt istoric utilizând informații din surse istorice	<ul style="list-style-type: none"> - identificarea informațiilor oferite de surse cu privire la un fapt istoric - descrierea unor surse referitoare la un fapt istoric, pe baza unui plan dat - alcătuirea planului descrierii unui eveniment/ proces/ personaj istoric 	Realizarea de frize cronologice, colaje de fotografii, dosare tematice (concepte, personalități, localități)
2.3 Stabilirea de asemănări și deosebiri referitoare la un fapt istoric pe baza unor surse diferite	<ul style="list-style-type: none"> - descrierea unor surse istorice în vederea stabilirii asemănărilor și deosebirilor pe baza unui plan dat - compararea informațiilor provenite din surse istorice diferite - realizarea unor texte despre fapte/procese/personaje istorice, pe baza unor surse diferite, subliniind asemănările și deosebirile 	Realizarea de narațiuni alternative, hot seat, pălăriile gânditoare, turul galeriei, copacul de decizie, ciorchine

4. Proiectarea unității de învățare – problematică și exemple

Unitatea de învățare reprezintă o regrupare de conținuturi din programă (la care se adaugă și altele, introduse de către cadrul didactic) pentru a susține mai bine dezvoltarea competențelor prevăzute și asumate. În condițiile în care competențele specifice sunt stabilite pe un an întreg și un segment mare de conținuturi, unitatea de învățare segmentează în unități mai mici un "discurs didactic" care se întinde pe un semestru sau un an. În plus, unitatea de învățare permite o mai bună adecvare la particularitățile colectivului de elevi (de la performanța inițială la gradul de interes și resursele suplimentare de informare oferite de către comunitate).

Să luăm un exemplu.

Programa face următoarele precizări cu privire la lumea greacă.

4. Civilizația greacă și sinteza elenistică	<ul style="list-style-type: none">- Mediul natural și ocupațiile grecilor Studiu de caz:<ul style="list-style-type: none">▪ Ceramica: între utilitate și artă- Adevăr și legendă: legendele Olimpului; războiul troian- Polis-ul – organizarea internă- Atena și Sparta. Procesul de colonizare Studii de caz:<ul style="list-style-type: none">▪ Histria, Tomis și Callatis- Războaiele grecilor: războaiele medice, războiul peloponeziac Studiu de caz:<ul style="list-style-type: none">▪ Bătălia de la Maraton- Alexandru Macedon și civilizația elenistică- Frumos și cunoaștere în lumea greacă Studii de caz:<ul style="list-style-type: none">▪ Acropola ateniană▪ Moștenirea lumii grecești (sculptura, teatrul, cunoașterea științifică)▪ Jocurile Olimpice in Antichitate
--	--

Posibile unități de învățare:

- abordare cronologică: UÎ Grecia de la legendă la cristalizarea polis-ului (mediul natural, legendele Greciei și războiul troian și studiu de caz reprezentări ale divinităților pe ceramica greacă, de la regalitate la cristalizarea sistemului democratic, evaluare); UÎ Grecia polis (Sparta și Atena, coloniile și studiu de caz coloniile dobrogene, războaiele persane și criza sec. al IV-lea, studiu de caz: Jocurile Olimpice și cultele cetății), UÎ sinteza elenistică (Alexandru Macedon și urmașii săi, moștenirea lumii grecești, evaluare);

- abordare tematică: UÎ Grecia regilor și Grecia orașelor (trecutul legendar al Greciei și războiul troian, regalitatea și luptele interne din cetățile grecești, reformele democratice, evaluare), UÎ O zi din viața Atenei (activitățile economice, Agora și viața publică, familia, studiu de caz Acropola ateniană, viața religioasă și Jocurile Olimpice), UÎ Pacea și războiul în lumea greacă (războaiele medice, războiul peloponesiac, criza sec. al IV-lea și ascensiunea Macedoniei, evaluare), UÎ Expansiunea lumii grecești (Alexandru Macedon și civilizația elenistică, moștenirea culturală a Greciei, studiu de caz coloniile grecești din Dobrogea, evaluare).

5. Utilizarea surselor primare în predarea istoriei

Vor fi utilizate surse reprezentative pentru clasa a V-a (stindardul din Ur și arta romană).